

13.12.2018

Warsztaty pod nazwą „Budżet obywatelski - Lepszy budżet partycypacyjny? Niemiecko-polskie porównanie na przykładzie europejskiego miasta Görlitz / Zgorzelec“

Spora grupa kreatywnych jednostek chciałaby zrealizować przedsięwzięcia na mniejszą i większą skalę w celu polepszenia jakości życia współobywateli. Często jednak brakuje funduszy na ich realizację. W tego typu przypadkach pomocne mogą być tak zwane „budżety obywatelskie”, dzięki którym rada gminy może udostępnić środki finansowe w celu sfinansowania propozycji obywateli.

Ulrich Wessollek

W europejskim, transgranicznym mieście Görlitz-Zgorzelec dostępność tego typu środków finansowych jest rzeczywistością już od trzech lat i to po obydwóch stronach granicy.

Po zachodniej stronie granicy pojęcie budżetu obywatelskiego jest określane jako „**Bürgerbudget**“, po wschodniej jako „**budżet obywatelski**”.

Oba miasta mogą zatem służyć za wzór innym społecznościom zainteresowanym demokratycznymi innowacjami. Z tego też powodu przykład miast Görlitz-Zgorzelec był tematem cieszącym się dużym zainteresowaniem podczas warsztatów, prowadzonych przez dr inż. Carstena Herzberga z berlińskiego nexus Institute oraz przez Prof. Pawła Karolewskiego z Centrum Willy Brandta Uniwersytetu Wrocławskiego w ramach międzynarodowej konferencji.

Powyższa konferencja odbyła się 26 listopada 2018 roku przy udziale 180 uczestników z 17 krajów, będących przedstawicielami lokalnych administracji, środowisk politycznych jak i niezależnych ruchów obywatelskich. Konferencja została zorganizowana przez sieć budżetów partycypacyjnych, której organami są Federalna Agencja ds. Edukacji Obywatelskiej, Engagement Global i Federal Network Civic Engagement. Sieć budżetów partycypacyjnych wspomagana jest przez Federalne Ministerstwo Rozwoju Gospodarczego i Współpracy.

Görlitz - pionierem i wzorem do naśladowania w zakresie budżetu obywatelskiego w Niemczech

W całych Niemczech istnieje około 70 do 100 jednostek administracyjnych z budżetem partycypacyjnym. W Polsce natomiast jest ich ponad 200, jednakże są to głównie budżety obywatelskie dysponujące konkretnymi, zarezerwowanymi na ten cel środkami.

Z tego powodu Görlitz jest jednym z pionierów w praktykowaniu budżetu obywatelskiego na skale niemiecką.

Aktualnie, Görlitz w ramach budżetu obywatelskiego ma do dyspozycji około 60.000 euro (jedno euro na mieszkańca), Zgorzelec natomiast około 82.300 euro (2,60 euro na mieszkańca). Ciekawe jest to, że obie połowy miasta wybrały różne drogi rozporządzania budżetem obywatelskim. Po stronie niemieckiej kładzie się nacisk na rozwój i wzmocnienie rad mieszkańców, które decydują o rozdziale środków z budżetu obywatelskiego. Po stronie polskiej obywatele zgłaszają pomysły projektów na wykorzystanie budżetu obywatelskiego i głosują w sposób bezpośredni nad ich realizacją.

Aktualnym przykładem ze Zgorzelca może być współfinansowanie ulgowych biletów dla dzieci na seanse w komunalnym kinie. Równocześnie, finansowanych jest wiele projektów dla mieszkańców w przedziale wiekowym od 26 do 60 jak i seniorów.. W przypadku Görlitz należy wymienić finansowanie festynów sąsiedztwa międzykulturowego, dni pieszych wędrówek oraz instalacja ławek i stołów w parkach i miejscach publicznych.

Kontynuacja polsko-niemieckiej debaty w zakresie wymiany wiedzy i doświadczeń

Dla organizatorów: dr. Herzberga i prof. Karolewskiego, warsztaty były jedynie początkiem zakrojonego na szerszą skalę przedsięwzięcia.

Debaty na temat budżetów obywatelskich będą z pewnością kontynuowane. Obaj naukowcy planują dalsze, wspólne projekty badawcze dotyczące zagadnień związanych z obywatelskimi budżetami partycypacyjnymi, na finansowanie których złożyli już odpowiednie wnioski.

Najpóźniej, w momencie rozpoczęcia prac nad tymi projektami, możemy liczyć na dalszą kontynuację wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy obywatelami Niemiec i Polski.